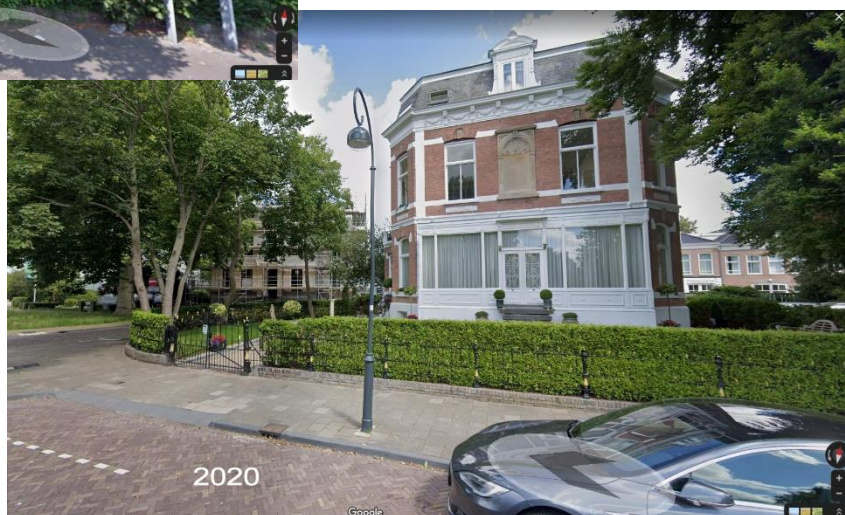
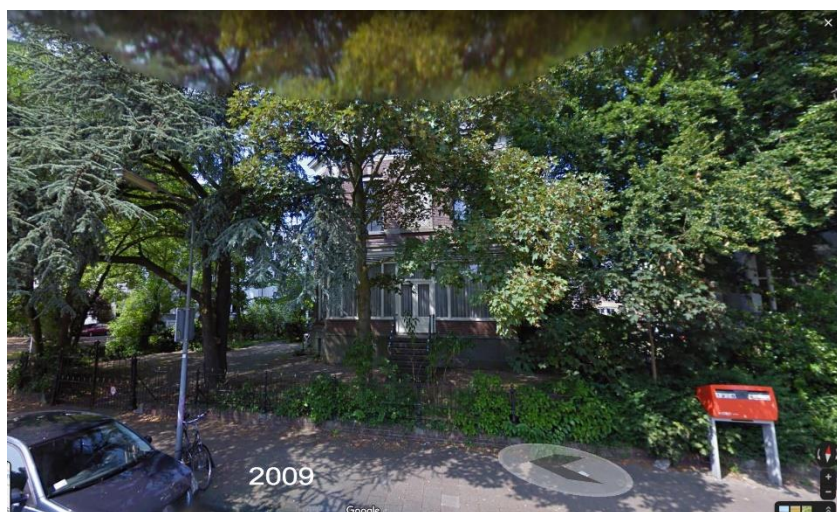

Belangrijkste knelpunten bomenbehoud in Haarlem

Houd Haarlem groen

Datum 1-4-2021
Haarlemse Bomenridders
Versie 2.0

Geachte gemeenteraad Haarlem.

In dit document worden aanbevelingen gedaan om bomen die het waard zijn beter te beschermen. Dat start bij de beoordeling van een aanvraag en eindigt eventueel met het advies van de bezwarencommissie als er een bezwaar is gemaakt.

Het systeem van beoordelen van kapvergunningen blijkt waardevolle bomen onvoldoende te beschermen. Eenvoudig gesteld; een boom waarvan de meeste mensen zullen zeggen; 'wat een prachtige boom' moet dan ook behouden kunnen blijven.

Wij hebben als stichting ondertussen veel ervaring met de praktische kant van het bomenbehoud. Ondanks een goede bomenverordening en goede wil wordt het straatbeeld minder groen (zie bijlage 2 met foto voorbeelden). In dit document gaan wij in op realiteit en doen praktische aanbevelingen. Het is niet enkel de bomenverordening maar een reeks van aanpassingen die noodzakelijk zijn om een echt goede bescherming te geven aan bomen die het waard zijn.

Belangrijkste actiepunten.

- Lijst met beschermwaardige houtopstanden moet ook particuliere bomen omvatten. Als een boom niet op die lijst staat is een boom in een (voor)tuin of enkele gemeenteboom niet te beschermen. Zie hfd. **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**
- Kapvergunningen moeten compleet zijn, de aanvrager moet bewijs leveren waarom de boom hinder/overlast geeft. De afwegingen van de gemeente moeten transparant zijn, kenbaar zijn en op die manier controleerbaar. Zie hfd 2
- De werkwijze van de commissie voor bezwaren is niet voldoende onafhankelijk; boomdeskundigen moeten altijd onafhankelijk en extern zijn en bestaande (boom) jurisprudentie moet de basis voor een beslissing vormen en worden gebruikt bij de afweging. Zie hfd. 3
- Afwegingskader kapvergunningen moet SMART gemaakt. Argumenten van de aanvrager moeten worden voorzien van bewijs zoals foto's, testrapporten etc. Zie hfd. 7
- Een aantal punten in de bomenverordening. Zie hfd. 4
- Criteria lijst waardevolle houtopstanden moet criterium - bepaalde schoonheidswaarde - verwijderen i.v.m. overlap met begrip -beeldbepalend. Zie hfd. 5
- Het toetsingsformulier kapaanvraag aanpassen met extra criterium zodat ook gekeken wordt of boom voldoet voor lijst met beschermwaardige bomen.
- Vastleggen begrip *overlast*. Wat wel en geen overlast is en reden is voor kap, bv. bladval, minder licht, pluisjes etc. Zie hfd 7.1 t/m 6.8
- Leg begrip *beeldbepalend* vast in een aantal duidelijk omschreven kernwoorden met uitleg. Deze definitie is ook de basis voor toetsing opname lijst beschermwaardige houtopstanden. Zie hfd. 6
- Particuliere bomen op lijst met beschermwaardige houtopstanden.

1. Lijst met beschermwaardige bomen.

Waarom bestaat die lijst?

Die lijst is bedoeld om bomen waarvan iedereen vindt dat die voor zover mogelijk behouden moeten alleen met een zeer zorgvuldige toetsing gekapt kunnen worden.

Particuliere bomen staan niet op lijst met beschermwaardige houtopstanden (kort bomenlijst). Dus in de praktijk zeer slecht beschermd. Een boom die niet op die lijst staat is in feite niet te behouden als de eigenaar een kapvergunning aanvraagt.

Voorbeelden.

- Zijlweg 340 bomen staan op de lijst, zelfs bouwproject moet er rekening mee houden, bomen blijven gespaard.
- Den aan Zijlweg /Julianalaan. Niet op lijst, kap ondanks beeldbepalend.
- Den aan Lorentzkade, niet op lijst, kap ondanks beeldbepalend.
- Snoei eik aan Oranjekade, beeldbepalend, toch 50% snoei, zeer slecht voor die boom.
- Boom Garenkokerskade, beeldbepalend (hier is niet iedereen het mee eens)

Aktie 1. Particuliere bomen opnemen op de lijst. Termijn waarop dit moet zijn gerealiseerd. Omgedraaide bewijslast. Gemeente zet alle bomen van bepaalde afmeting in voor- en achtertuinen op die beschermde bomenlijst. Bewoners krijgen mogelijkheid om bezwaar te maken.

Aktie 2. Bij het uitvoeren van de motie waarbij alle 50+ bomen tijdelijk tot nader onderzoek op de lijst zijn opgenomen is het van belang de criteria voor opname op de lijst heel helder te hebben en toetsbaar. Zo is het begrip -beeldbepalen – van belang.

Aktie 3. Belanghebbenden (omwonenden met zicht op boom, stichtingen) krijgen mogelijkheid boom aan te melden voor opname op lijst.

Aktie 4. Definitie Beeldbepalend moet in beleid. Criteria voor opname op de bomenlijst duidelijk echter de mate van beeldbepalend is essentieel. Dat blijkt nogal ruim geïnterpreteerd.

Aktie 5. Termijn in beleid waarop een beslissing is genomen na aanmelden boom voor opname op lijst. (3 maanden?)

Aktie. Waardevolle bomen pas in kaart brengen als de toetscriteria (o.a beeldbepalendheid) goed en toetsbaar vastliggen omdat beeldbepalendheid zeer belangrijk criterium is. In kleine groep bepalen. Eerste voorzet dit document

2. Kapvergunningen.

1. Bij toetsing bestaande bomenjurisprudentie meewegen. De gemeente moet zich houden aan de wet, bestaande bekende jurisprudentie is deel van die wet.
2. Altijd afweging behoud boom t.o.v. belang van de burger kenbaar maken zoals ook in de wet is vermeld. Dus het belang moet duidelijk omschreven staan zodat duidelijk is waarom de gemeente tot de beslissing is gekomen.
Als voorbeeld. Als een schutting scheef staat, beschadigd is door een boom die ertegenaan groeit moet duidelijk zijn wat de kosten voor reparatie zijn zodat er een kenbare afweging mogelijk is.
3. Alleen aanvragen in behandeling nemen die duidelijk zijn qua het waarom van kapaanvraag (overlast, veiligheid etc) .
Kapaanvraag moet door aanvrager /eigenaar boom goed beargumenteerd zijn.
Gemeente mag geen geld besteden aan aanvullen van de kapaanvraag met extra argumenten (die soms ter plekke worden geconstateerd). Bijvoorbeeld; kapaanvraag “ik wil de boom kappen”. De gemeente moet dan de reden van kap vragen. Nu gaat de gemeente langs bij de aanvrager, maakt kosten daarvoor, en constateert nieuwe feiten; b.v. een zwam, de tuin is te klein, de boom staat scheef etc. De kapvergunning maakt dan melding van die nieuwe geconstateerde feiten terwijl de aanvrager die nooit noemde.
Aktiepunt: De gemeente moet de aanvraag beoordelen zoals die is gedaan. Eventueel aanvullend onderzoek moet door de aanvrager betaald worden. Gemeente moet zelf geen nieuwe feiten aandragen.
4. Het formulier om de kapaanvraag te beoordelen moet bomen op dezelfde manier beoordelen als de criteria voor opname op lijst beschermwaardige houtopstanden. Nu is het mogelijk dat een boom die in theorie op die lijst thuishoort toch wordt gekapt door verschil in toetsing (Zie bijlage 3, het beoordelingsformulier).
Aktiepunt: formulier wat voor toetsing bij kapaanvraag wordt gebruikt aanpassen. Extra criterium erbij: had boom in aanmerking kunnen komen voor plaatsing op lijst beschermwaardige houtopstanden (waardevolle bomen) volgens criteria van die lijst.
5. Bij een kapvergunning moeten alle aangeleverde bewijzen beschikbaar zijn. Bij bezwaar moeten alle bewijzen die van belang bij de verlening kapvergunning waren worden geleverd. Inclusief foto's, rapporten e.d.
Aktiepunt: per direct bij elke kapaanvraag toepassen, meeleveren alle bewijzen EN het (aangepaste, zie vorige punt) formulier dat wordt gebruikt bij de toetsing voor de aanvraag.

3. Commissie voor bezwaren.

Advies.

De adviescommissie voor bezwaren moet als vangnet werken voor het beleid en volkomen onafhankelijk toetsen of de gemeente in alle redelijkheid tot de verlening van de vergunning had kunnen komen. Daarbij is jurisprudentie van bomenrecht onontbeerlijk. Slecht of onjuist verleende vergunningen moeten wordenesignaleerd.

Op die manier kan een toevallige slechte beoordeling om welke reden dan ook (minder goed personeel, menselijke fout) worden hersteld en wordt de beoordeling alsmaar verbeterd.

Aktiepunt. In de commissie moet altijd iemand plaatsnemen die bewezen jurist is met praktische kennis van bomenrecht. Indien niet mogelijk, mogelijkheid scheppen onafhankelijk jurist met bomenkennis ernaar te laten kijken

Doelstelling commissie volgens secretaris.

In geel de antwoorden van de commissie na vragen van ons naar doel commissie.

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: haarlemse bomenridders <haarlemsebomenridders@gmail.com>

Verzonden: woensdag 16 december 2020 15:56

Aan <wbaars@haarlem.nl>

Onderwerp: commissie taakstelling

Geachte heer

Zoals vanochtend besproken zouden wij graag geïnformeerd willen worden over de taakstelling van de adviescommissie CBB. Zoals bekend is e.e.a geregeld in art. 7.2 Awb. Maar daarin wordt niet ingegaan op de daadwerkelijk inhoudelijke behandeling. Daarom zouden wij graag een verduidelijking willen hebben, in het bijzonder m.b.t. de punten hieronder.

1) Geeft de commissie een oordeel over de juistheid van de gebruikte juridische argumenten van de gemeente.

Ja

2) Gebruikt de commissie bestaande jurisprudentie m.b.t bovenstaande juridische argumenten.

Ja

3) Is de commissie op de hoogte van bestaande jurisprudentie m.b.t. bomenrecht. In het bijzonder doel ik hier niet op kennis van dit recht dat bij de gemeente zelf aanwezig is maar of een van de leden van de commissie zelf die kennis bezit.

Ja In elk geval de secretaris van de commissie is hiervan op de hoogte

4) Is er bij boomgerelateerde zaken altijd een lid van de commissie aanwezig met praktische ervaring en kennis van bomenrecht.

Er kan een lid zijn die deze ervaring/kennis heeft. In elk geval geldt dat - als dat nodig is - de commissie zich laat adviseren door een interne deskundige of een externe deskundige.

Het kan ook zijn, zoals bij de zaken van gisteren, dat er naar aanleiding van de aanvraag al een extern deskundigenadvies ligt. Daar maakt de commissie dan gebruik van.

4) Is de taakstelling vastgelegd en waar is die terug te vinden.

Ja zie [www.overheid.nl / gemeente Haarlem/ verordening op de behandeling van bezwaarschriften](http://www.overheid.nl/gemeente-Haarlem/verordening-op-de-behandeling-van-bezwaarschriften)

5) Klopt het dat de adviescommissie tot taak heeft om te beoordelen of de gemeente 'in alle redelijkheid tot het besluit had kunnen komen'.

Ja, daarbij toetst de commissie aan regelgeving, beleid en of de uitkomst recht doet aan de zaak.

In de praktijk blijkt de commissie slecht te controleren of wel voldaan is aan de b.v. een goede kenmerkende argumentatie waarom een boom b.v. niet beeldbepalend is. De toetsingscriteria in de bomenverordening worden zelden besproken. Bijna alle kapvergunningen stellen eenvoudig dat de afdeling BBOR ernaar heeft gekeken en dat de vergunning kan worden verleend. Terwijl een goede duidelijke argumentatie waarom een bepaald toetsingscriterium niet in het geding is in feite wel verplicht is gesteld in de Awb. Zeker als in bezwaar de boom b.v. beeldbepalend wordt genoemd gaat de Adviescommissie daar niet op in.

Als er geen offerte is voor schade zoals b.v. herstel van enige schade aan een schutting blijkt ook dat geen probleem om de kapvergunning positief te beoordelen.

4. Bomenverordening.

Actiepunten. **Perceelafmeting niet opnemen.**

Alle bomen van een bepaalde omvang (20 cm doorsnede) zijn beschermd onafhankelijk van de afmeting van perceel of tuin. Perceelgrootte is in Amsterdam al lang niet meer in de verordening.

Een doorsnede van 10 cm. Is erg klein (polsdikte).

Beter om alle bomen te beschermen van 20 cm, ongeacht in welke tuinafmeting ze staan. Dat zijn bomen die wat ouder zijn en waarde hebben voor de stad en ecologie.

Tuin- of perceel afmeting is irrelevant en kan leiden tot rechtsongelijkheid, wat voor Amsterdam een reden was om de afmeting van het perceel niet toe te passen. De boom moet worden beoordeeld en eventuele overlast. Een boom op een klein perceel (subjectief) levert niet altijd gelijk overlast op. Overlast kan zowel in een kleine als een grote tuin aanwezig zijn. Per geval moet de eventuele overlast van de boom moet worden beoordeeld, de afmeting van het perceel of tuin moet daarom geen afwegingskader zijn.

Daarbij is wel van belang dat overlast onrechtmatig moet zijn, dus een onleefbare situatie oplevert.

Artikel – feitelijk niet gebruik – moet worden gehandhaafd in bomenverordening. Anders hoge kosten voor juridische zaken. Volgens Bomenstichting is dat mogelijk. Zie bijlage Bijlage 4, antwoord Bomenstichting, feitelijk niet gebruik na bezwaar.

Herplant ; nu pas herplant als er minimaal 2 bomen worden gekapt. Dat moet veranderen in 'een boom voor een boom , daarnaast moet de afmeting van de boom die verdwijnt meegewogen worden. Dus als er één hele grote boom verdwijnt, bijv. een populier, dan moet daarvoor een aantal kleine bomen worden herplant. Amsterdam werkt ook met zo'n lijst. Indien herplant niet mogelijk is, dan geldt in fonds storten.

5. Voorwaarden voor lijst waardevolle boom.

Aktiepunt 1. De lijst ter **beoordeling kapaanvraag uitbreiden met extra toetsing** of boom op de lijst met beschermwaardige houtopstanden had kunnen staan. De gemeente gebruikt dit formulier om een kapaanvraag te toetsen.

Als de boom volgens de geldende criteria op de lijst met beschermwaardige houtopstanden had kunnen staan dan is de boom in principe waardevol en moet als dusdanig veel zwaarder worden getoetst.

Spring naar lijst beoordeling kapaanvraag hoofdstuk 8

Voorwaarden om te worden opgenomen als gemeentelijk waardevolle boom zijn nu 2021:

Boom moet voldoen aan voorwaarde 1+2

<i>Voorwaarde 1)</i>	<i>+ Voorwaarde 2)</i>
bijzondere beschermwaardige boom / houtopstand	OF Beeldbepalend EN met bijzonder schoonheidswaarde (beeldbepalende boom heeft automatisch een bepaalde schoonheidswaarde)
Altijd een boom of houtopstand van 50 jaar of ouder EN levensverwachting van minimaal 10 jaar.	OF Beeldbepalend EN met zeldzaamheidswaarde)
	OF bijzondere historische functie voor de omgeving (<i>bijvoorbeeld gedenkbomen</i>

Let op. Deze criteria zijn minder streng dan de voorwaarden die nu nog worden gebruikt bij de lijst met toetsing kapaanvraag.

Aktie 2. Verander in de toetsing voor opnamen op de lijst met beschermwaardige houtopstanden:

‘Beeldbepalend **en** met bijzondere schoonheidswaarde’ in :

Beeldbepalend.

Zie ook Bijlage 1, juridische onderbouwing voor een juridische onderbouwing.

6. Definities Beeldbepalend andere gemeenten

Het begrip beeldbepalen is cruciaal in de beoordeling van bomen om op de lijst met beschermwaardige bomen /houtopstanden wel of niet opgenomen te worden. Mate van beeldbepalend zijn is ook cruciaal bij de afweging of een boom behouden moet blijven als er een kapaanvraag ligt.

Beeldbepalende bomen zijn evenals gebouwen belangrijk voor mensen als herkenningspunt. Beide geven richting en herkenning. Daarom kan voor de mate van beeldbepalendheid van bomen 'geleend' worden uit datgene wat over beeldbepalende gebouwen is geschreven.

Aktie. Voorstel om bij beoordelen of een boom beeldbepalen is de volgende criteria op te nemen en te wegen.

Belangrijk voor karakter stad
Herkenbaar
Beeldbepalen voor een gebied (b.v binnentuin)
Invloed op ruimtelijk beeld
Zichtbaar vanaf de straat

Belangrijk voor karakter stad

Beeldbepalende gebouwen zijn door de gemeente vastgelegd in het bestemmingsplan. Deze gebouwen bepalen mede het aanzicht van het dorp of zijn onderdeel van een structuur die belangrijk is voor het karakter van het dorp/stad of landschap. Beeldbepalende panden zijn van belang voor de stedenbouwkundige of landschappelijke samenhang.
voor oudere bomen kan dezelfde waardering gelden als voor oude gebouwen.

Herkenbaar

Beeldbepalend; een landschappelijke waardering die wordt toegekend aan een ruimtelijk element dat door zijn voorkomen de landschappelijke kwaliteit, de specificiteit en de herkenbaarheid van zijn omgeving verhoogt.

Beeldbepalend voor gebied

Volgens het Bomenbeleidsplan wordt onder de waarde van een houtopstand voor stads- en dorps- en dorpsschoon verstaan, dat een boom door zijn vorm of **plaats beeldbepalend kan zijn voor een bepaald gebied.**

Invloed op ruimtelijk beeld

Als voorbeeld wordt genoemd dat de boom een belangrijk herkenningspunt kan zijn of karakteristiek voor een bepaalde plaats. Kappen van de boom zou een grote invloed hebben op het ruimtelijk beeld. Een vergunning voor het kappen van de boom kan daarom geweigerd worden.

Zichtbaar vanaf de straat

In feite is elke forse boom die goed zichtbaar is vanaf de straat beeldbepalend. De boom bepaalt het beeld van de omgeving, de straat of de achtertuinen. De mate van beeldbepalendheid kan worden beïnvloed door;

- De afmeting van de boom, in hoogte en breedte
- Hoe karakteristiek de boom is
- Of de boom vanaf meerdere rijrichtingen goed zichtbaar is.
- Of de buurt, straat nog wel hetzelfde wordt ervaren zonder die boom.
- De boom hoort bij de straat, buurt.
- Veel mensen de boom van jongs af aan kennen.

Jurisprudentie. In een achtertuin kan een boom ook beeldbepalend zijn. Zie uitspraak rechtbank.

- Als er meerdere huizen uitkijken op de boom.
- Als de boom een bepaald formaat heeft waardoor mensen in de omgeving de boom regelmatig zien vanuit hun huis.

Beeldbepalendheid Haarlem. Voorwaarde voor 'lijst beschermwaardige houtopstanden'

In de voorwaarden voor opname op de lijst met beschermwaardige houtopstanden staat beeldbepalend genoemd in combinatie met schoonheidswaarde; *'beeldbepalend en met bijzondere schoonheidswaarde'*.

Deze voorwaarden zijn vaak aan elkaar gelinkt. Een boom zonder schoonheidswaarde zal niet snel beeldbepalend zijn. Schoonheidswaarde een lastig te definiëren begrip. Schoonheidswaarde is dubbelop, is erg beperkend en biedt veel ruimte voor interpretatieverschillen. Tenslotte is het doel om prachtige beeldbepalende bomen te behouden. Dat zullen over het algemeen bomen zijn die iedereen een schoonheidswaarde toekent.

Aktie. Verander in de toetsing voor opnamen op de lijst met beschermwaardige houtopstanden:

'Beeldbepalend **en** met bijzondere schoonheidswaarde' in :

Beeldbepalend.

Zie ook Bijlage 1, juridische onderbouwing voor een juridische onderbouwing.

7. Toetsingscriteria kapvergunningsaanvraag.

Bij de vraag of een kapvergunning verleend kan worden is het aan de gemeente om een afweging te maken tussen het belang van de aanvrager en het behoud van de boom¹

De vergunningsaanvraag.

Aktiepunt. De lijst met toetsingscriteria voor kapaanvraag aanpassen met duidelijke criteria en voorbeelden, SMART maken.

In de aanvraag moet duidelijk worden waarom de aanvrager de boom wil verwijderen. M.a.w. het belang moet duidelijk zijn omschreven.

Een aantal veelgebruikte criteria. Welke belangen erkent de gemeente Haarlem voor een kapaanvraag;

	Belang	<i>Voorstel Smart maken, Kapaanvraag voorzien van de nodige gegevens om argument aan te tonen.</i>
1	Veiligheid is in het geding.	Deskundigenrapport door eigenaar aangeleverd welke aantoont dat de boom een duidelijk veiligheidsrisico vormt. B.v. wortelschade, ziekten, etc. Eventueel trekproef die dit aantoont.
2	Schade aan eigendom Bv. Schade aan schutting of schade aan fundering	Concreet maken mate van schade en kosten daarvan. Duidelijk offerte van de kosten van reparatie van de schade
3	Afstand tot erfgrans is minder dan 50 cm vanaf hart boom.	Aanleveren schade of overlast die hierdoor wordt ondervonden. (zie 2). Dit argument kan over het algemeen NIET door de eigenaar van de boom worden aangevoerd. Hij/zij ondervindt geen overlast van die te kleine afstand. Behalve als er schade aan eigendom is van de eigenaar scheidingmuur o.i.d, wat dan onder punt 2 valt (schade aan eigendom). Dit argument kan wel worden aangevoerd door een buur.
4	Te kleine tuin	De mate van overlast die wordt ondervonden moet worden aangetoond waarbij zaken als Bladval, e.d vaak worden gezien als te accepteren kleine ongemakken van een boom. Zie verderop.
4	Wortelopdruk	Zie 2, schade rapport, foto bewijs. Concreet maken hoeveel centimeter wortelopdruk te accepteren is. Alternatieven bekijken. B.v. tegelpad ter plekke ietsje hoger leggen, of vervangen door grind etc.
5	Overlast	Aangeven welke overlast precies wordt ervaren. Het gaat om overlast die niet hoort tot wat men normaliter moet dulden als

¹ Boom of houtopstand. Een boom is een boom in juridische zin als de stam minimal een diameter heft van 20 cm (dat is circa 60 cm omtrek) op 1.30 meter hoogte.

		buur of eigenaar.
6	Dode boom	Aantonen met foto's en rapport. Als de boom ziek is en nog niet dood dan mogelijkheid van genezing meenemen in afweging.
7	Stormschade	Foto's
8	Slechte staat van de boom	Aangevraagde maatregelen beoordelen en moeten tot doel hebben de boom weer gezond te maken. Rapport deskundige en foto's.
9	Slecht wortelstelsel	Aantonen met onderzoek ter plekke. In ieder geval foto's van de uitgegraven wortels.
10	Economische belang / renovatie straat	Belang aantonen, rapporten e.d.
11	Ziekte	Rapport die ziekte aantoont. Meewegen de mogelijkheid tot genezen. Bijvoorbeeld de Kastanjabloedingsziekte die in een vroeg stadium goed behandelbaar is.

Weigeren vergunning.

Voorstel, een vergunning kan worden geweigerd om de navolgende redenen;

- Geen duidelijke omschrijving welk belang aanvrager heeft bij de kap
- Geen duidelijke foto's meegeleverd van datgene wat wordt aangeven als reden voor kapaanvraag (dus schade, aantasting, veiligheid, erfgrans etc)

7.1. Overlast

Overlast door bomen is lastig. Wat de één als overlast beleeft, levert voor de ander juist een positieve bijdrage aan de leefbaarheid van zijn woonomgeving. Overlast is iets subjectiefs, en dat maakt de discussie over overlast lastig. Dit is iets wat ook in rechterlijke uitspraken is terug te vinden. Een rechter is over het algemeen terughoudend in het toekennen van eisen zoals kap of snoei. Want bomen geven immers niet alleen overlast, maar bovenal een groene uitstraling aan een straat, wijk en gemeente. Ze dienen een algemeen belang. Zou een rechter alle eisen van kap en snoei toekennen, dan zouden er heel wat bomen verdwijnen. Om die reden weegt de rechter het algemene belang van de boom af tegen de mate van overlast. In de meerderheid van de gevallen weegt het overlastbelang niet op tegen het algemeen belang van de boom

“Een kapvergunningsaanvraag (Wabo omgevingsvergunning) wordt getoetst op ecologische en publieke waarden. Hinder door bladval of lichtontneming worden niet gezien als redenen om een boom te kappen, wettelijke bepalingen daargelaten, tenzij daardoor onevenredige overlast optreedt voor om-- en/of aanwonenden. Er vindt dan een afweging plaats tussen het individuele belang van de bewoner die overlast ervaart versus de ecologische en publieke waarde van de boom”

De gemeente wil niet op elk verzoek bomen kappen:

- Bomen vertegenwoordigen veel waarden (ecologische en landschappelijk)
- Er zijn veel mensen die bomen juist wel waarderen. Het kappen van overlastbomen zou geen recht doen aan hún wensen.
- De gemeente heeft al jarenlang geld en energie in een boom gestoken om hem zo groot te krijgen. Kapitaalvernietiging is slecht te verantwoorden.
- Het kappen van bomen kost geld.
- Bewoners moeten (tot op bepaalde hoogte) de lusten en de lasten accepteren.

1. *Onrechtmatige hinder / onrechtmatige daad*

Onrechtmatige hinder

In geval van overlast kan de bewoner zich beroepen op artikel 5:37 BW (hinder) in samenhang met artikel 6:162 BW. In artikel 5:37 BW staat dat een eigenaar geen onrechtmatige hinder mag toebrengen aan andermans erf door onder andere het onthouden van licht, lucht of het verspreiden van rumoer of stank. Niet elke vorm van hinder geldt als ‘onrechtmatige hinder’. Een voorwaarde is dat de hinder ook echte schade toebrengt en dat die schade ook is aan te tonen. Daarbij is de aard, de ernst (omvang) en de duur van de hinder doorslaggevend. Ook het feit dat bomen op een bepaalde standplaats al lange tijd aanwezig zijn, speelt een rol. Volgens de rechtspraak hoeft een eigenaar niet te dulden dat hij belemmerd wordt in het gebruik van zijn eigendom, maar dit zal alleen voorkomen bij echt duidelijk zware en buitenproportionele hinder. Kortom enige mate van hinder is normaal. De in de natuur gebruikelijke vruchtval, pluus, bladval en mate van schaduwwerking is geen reden voor de rechter om onrechtmatige hinder aanwezig te achten.

Onrechtmatige daad

Een beroep op hinder moet dus voldoen aan een vorm van 'onrechtmatige daad'. Een 'onrechtmatige daad' zoals beschreven in artikel 6:162 BW moet echter in al zijn onderdelen worden bewezen. Hiervoor moet aan vijf voorwaarden worden voldaan.

Er moet sprake zijn van:

- Onrechtmatigheid: er moet sprake zijn van inbreuk op een recht, handelen of nalaten dat in strijd is met een wettelijke plicht (bijv. zorgplicht voor bomen) of met hetgeen in de maatschappij gebruikelijk is.
- Schade: er moet sprake zijn van aantoonbare schade.
- Causaliteit: het verband tussen de hinder gevende boom en de schade moet worden aangetoond.
- Relativiteit: rechtstreekse betrokkenheid, de schadelijdende partij moet een beroep mogen doen op vergoeding van de schade. Een particulier die op afstand van de boom woont, kan dit niet.
- Toerekenbaarheid: er moet sprake zijn van een daad die toerekenbaar is aan de dader.

Het is niet eenvoudig om bij hinder door bomen aan al deze onderdelen te voldoen. Dit maakt dat overlast door bomen zelden echte onrechtmatige hinder is. De rechter is hierin zeer terughoudend.

7.2. Afstand bomen tot erfgrans

Deze grens is in Haarlem grens verkleind tot 0.50 meter van erfgrans tot hart van de boom. Dit betekent dat (gemeente)bomen gerechtvaardigd tot een afstand van 0.50 meter van de perceelgrens mogen staan. Het recht om verwijdering te vragen van bomen die dichterbij de perceelgrens staan verjaart twintig jaar na aanplant.

Dit argument kan niet door de eigenaar van een boom worden aangevoerd als reden voor een kapvergunning. Iets wat in Haarlem veelvuldig wordt aangevoerd als reden voor kap. De afstand tot de erfgrans kan hinder geven aan een buur, dus een buur kan aanvraag indienen op grond van erfgrans-kwestie maar niet de eigenaar van de boom.

7.3. Reparatie artikel 5.52 BW

Een den aan de Crayenesterlaan kon een grote den in de verboden zone worden gekapt ondanks leeftijd en 20 jaar verjaringstermijn. Beide burens hebben de verjaringstermijn van 20 jaar niet ingebracht. Die is dan later ook niet door de rechter of gemeente in te brengen als weigeringsgrond.

Aktie. In de bomenverordening regels opnemen waarbij deze 'maas in de wet' wordt geblokkeerd.

7.4. Doorschietende wortels

Wortels van (gemeente)bomen kunnen doorschieten op andermans perceel. De eigenaar van dit perceel kan in dat geval gebruik maken van zijn wortelkaprecht. Op grond van artikel 5:44 lid 2 BW heeft een

perceeleigenaar het recht om wortels die zijn perceel ingroeien te verwijderen. **Dit mag echter niet tot gevolg hebben dat een boom afsterft of omvalt.** Dit wortelkaprecht maakt dat een perceeleigenaar zelf de verantwoordelijkheid heeft om wortels van gemeentebomen niet zijn perceel in te laten groeien. Verzuimt een eigenaar dit regelmatig te doen, dan zijn de gevolgen voor hem zelf.

7.5. Overhangende takken

Bomen op openbaar gebied kunnen met hun takken over perceelgrenzen hangen. Bewoners kunnen overlast ervaren doordat die takken schaduw geven, hun eigendommen raken of hun eigendommen beschadigen of vervuilen. Op grond van artikel 5:44 lid 1 BW heeft een perceeleigenaar in beginsel het recht om over zijn perceel hangende takken van aangrenzende gemeentebomen weg te nemen. Daar is echter een aantal voorwaarden aan verbonden:

1. De perceeleigenaar dient de eigenaar schriftelijk te sommeren om zelf de overhang te snoeien. Deze dient daar een redelijk termijn voor te krijgen. Na afloop van de termijn mag de perceeleigenaar zelf de overhangende takken snoeien.
2. Het snoeirecht gaat niet zover dat een boom hierdoor ernstige schade oploopt. Als het snoeien ontsiering van de boom tot gevolg heeft, is een omgevingsvergunning voor kappen (Wabo) nodig. Dit is bijvoorbeeld het geval bij kandelaberen.

7.6. Redelijkerwijs te accepteren overlast

Geen extra actie vindt plaats bij overlastklachten die horen bij de factoren die worden geschaard onder 'redelijkerwijs' te accepteren overlast. Dit betreffen overlastklachten die te maken hebben met de gevolgen van de natuurlijke groei, cyclus en leefomgeving van de boom:

- Angst voor takbreuk
- Dieren en (vogel)poep
- Blad- en bloesemval
- Zaadval en zaadpluis
- Harde en zachte vruchten
- Allergie voor pollen
- Druipende bomen (luis)

Bij deze vormen van overlast wordt geen actie uitgevoerd omdat:

- Ze vaak subjectief zijn en gebaseerd op individuele meningen of belangen;
- Het niet te verantwoorden is dat schaarse algemene middelen worden besteed aan individuele belangen indien deze niet zwaarder wegen dan het algemeen belang;
- De maatregelen niet noodzakelijk zijn, maar wel een precedentwerking geven voor de afhandeling van andere overlastklachten;
- Dit allemaal aspecten zijn die onderdeel uitmaken van de natuurlijke jaarcyclus van bomen en daarmee niet te voorkomen zijn;

- Een bewoner daarvan de lusten en lasten dient te dragen;
- Er juridisch gezien geen verplichting ligt om maatregelen uit te voeren.

7.7. Daglicht ontneming.

Vanuit juridisch oogpunt bestaat zelden een noodzaak tot het uitvoeren van maatregelen. Het onthouden van zonlicht is volgens de rechter geen vorm van hinder. Wel kan sprake zijn van hinder indien bomen daglicht ontnemen aan het belangrijkste woonvertrek van een huis. Het moet dan wel aan te tonen zijn dat het om een zeer fors aantal uren daglicht gaat. Bij schaduwoverlast kijkt een rechter vaak naar de verhouding tussen hoogte en breedte van de bomen en de afstand tot de gevel.

7.8. Wortelopdruk

Wanneer is wortelopdruk een reden voor het verlenen van een kapvergunning van een boom. Voostel.

In een deel van het perceel waar de wortelopdruk zich voordoet en waar volgens het bestemmingsplan de bestemming tuin of erf op rust kan wortelopdruk nooit een reden tot kap zijn.

Uitzondering hierop. Met als uitzondering als de wortelopdruk een pad betreft dat de perceeleigenaar regelmatig gebruikt en om medische redenen hinder ondervindt van de wortelopdruk.

In alle gevallen moet herstel van het pad worden overwogen als alternatief bijvoorbeeld door het pad op te hogen.

Zie volgende pagina voor bijlagen.

Bijlage 2, Voorbeelden waardevolle bomen toch kapvergunning

Vroeger (5 tot 10 jaar geleden) en nu. Bomen in tuinen en gemeentelijke bomen

Lorentzkade, kapvergunning verleend. Beeldbepalend?

Julianalaan, beeldbepalend?

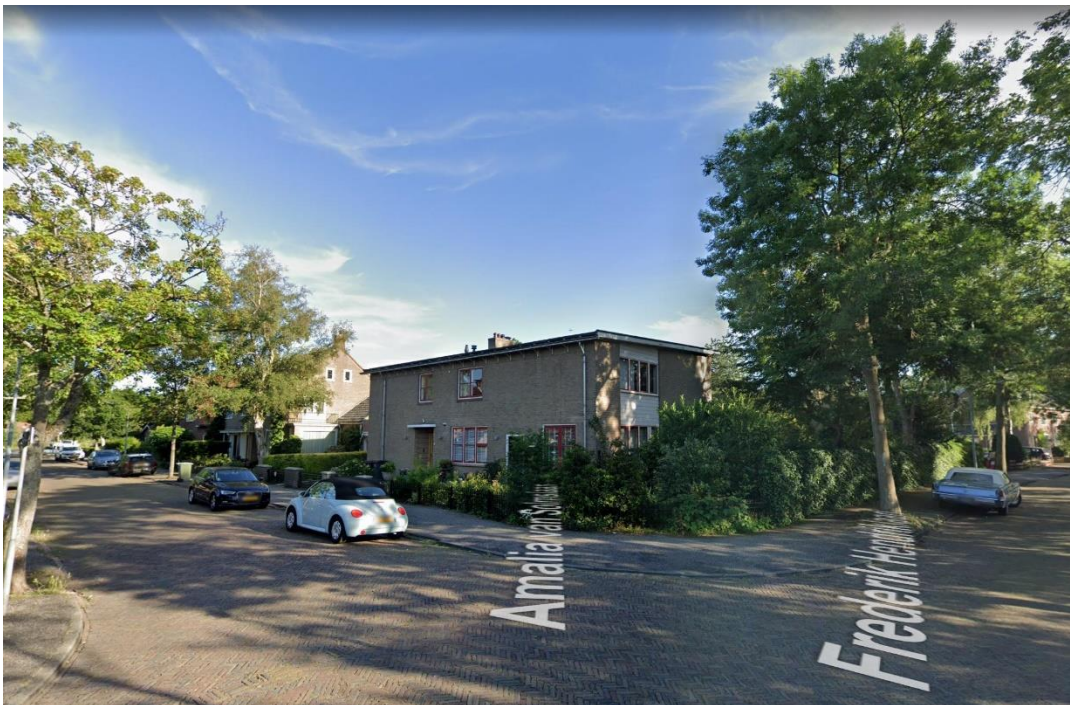

2016

2020

Pr. Bernhardlaan

Randweg

Betuwelaan

8. Bijlage 3, Gemeentelijk beoordelingsformulier kapvergunningen 2020.

Een extra toetsing of de boom op de lijst met beschermwaardige houtopstanden had kunnen staan qua leeftijd en conditie zou een extra argument kunnen zijn om de boom te behouden (Zie B4, verderop).

NB soort: Kapvergunning
Snoeivergunning >30%
Verplantvergunning
Verlenging vergunning
Noodkap

Beoordeeld door:

Datum:

Locatie:

Project:

Procedure:

Artikel 7.1

Artikel 7.2

Naam aanvrager:

Afdeling/organisatie:

Datum aanvraag/ons kenmerk:

Datum aanmaak beoordelingsformulier:

Bijlagen (Let op, bij ontbreken van een van onderstaande bijlagen niet in behandeling nemen)

Situatietekening:

Herplantplan:

Groentoets:

Anders nl:

Ja / Nee

Ja / Nee

Ja / Nee

Betreft: (incl. foto's van de bomen etc.)

Boomnr.	Tek. nr.	Boomsoort	Aantal	Diameter (hoogte 1.30m)	Standplaats
					Verharding/gras/beplanting/boombak
					Verharding/gras/beplanting/boombak
					Verharding/gras/beplanting/boombak
					Verharding/gras/beplanting/boombak
					Verharding/gras/beplanting/boombak
					Verharding/gras/beplanting/boombak

1. Gevaar voor de omgeving
2. Slechte staat van de boom
3. Dode boom
4. Stormschade
5. Beschadiging van eigendom
6. Volgens veiligheidsrapport afgekeurd
7. Slecht wortelgestel
8. Economisch/maatschappelijk belang

VERLENEN

WEIGEREN

ONTHOUDEN BESLISSING

9. Renovatie van de straat
10. Te dicht op de erfafscheiding
11. Iep-/kastanjeziekte

9. Akkoord besluit:

Functie	Naam	Handtekening	Datum
Boomspecialist (A1 t/m A10 en B8 t/m B11 en C, D, en E)			
Beleidsmedewerker (A11, 12 en B1 t/m B7 en controle C, D en E)			
Hoofd Bureau Dagelijks Beheer			

A. Belang van de aanvrager

Aangeven aspecten die door aanvrager als reden voor kapaanvraag zijn opgegeven

1. Reden van de aanvraag		
2. Verhouding boom / beschikbare groeiplaats		
a. Huidige grootte van de boom	Klein / gemiddeld / groot	
b. Toekomstige grootte van de boom	3 ^e grootte / 2 ^e grootte / 1 ^e grootte	
c. Huidige ruimte bovengronds	Voldoende / onvoldoende	
d. Toekomstige ruimte bovengronds	Voldoende / onvoldoende	
3. Groeistoornissen (ziekte, groeiplaatsproblemen etc.)	Wel / niet van toepassing	
a. Aard		
b. Mate	Gering / matig / ernstig / dode boom	
4. Mate van schaduwwerking		
Specificatie		
5. Mate van blad-/vruchtval (soortafhankelijk)	Gering / matig / ernstig / mastjaar / nvt	
6. Mate van overlast	Gering / matig / ernstig / nvt	
Specificatie		
7. Mate van gevaarstelling/risico (zie ook B8)	Gering / matig / ernstig / nvt	
Specificatie en (vermoedelijke) oorzaak		
8. Afstand tot erfgrans te klein?	Ja / nee	
Zo ja, staat de boom er langer dan 20 jaar?	Ja / nee	
9. Mate van economisch nadeel/schade	Wel / niet van toepassing	
a. Kabels/leidingen	Gering / matig / ernstig / nvt / eenmalig / wederkerend / onophoudelijk	
b. Riolerings	Gering / matig / ernstig / nvt / eenmalig / wederkerend / onophoudelijk	
c. Bestrating	Gering / matig / ernstig / nvt / eenmalig / wederkerend / onophoudelijk	
d. Bebouwing	Gering / matig / ernstig / nvt / eenmalig / wederkerend / onophoudelijk	
e. Anders, nl.		Gering / matig / ernstig / nvt / eenmalig / wederkerend / onophoudelijk
Specificatie		
10. Is er sprake van een (gemeentelijke) bomenbeheermaatregel?	Ja / nee	
Verwijzing beheerplan/bestek (titel, jaartal, blz)		
VTA (rapport toevoegen)		
Specificatie		
11. Samenloop met andere procedures (zo ja,)	Ja / nee	
a. Welke	Sloop- / bouw- / aanleg- / inritvergunning	
Anders		

b. Planaanpassing mogelijk?	Ja / nee
c. Bouw- / aanleg- / inritvergunning reeds verleend?	Ja / nee
Indien ja, nummer	
12. Overige belangen	

B. Belang van het boombehoud

1. Is de boom / zijn de bomen onderdeel van de hoofdbomenstructuur?	Ja / nee
2. Staat de boom op de lijst Beschermwaardige Houtopstanden 2019?	Ja / nee
3.	
4. Toevoegen. Komt de boom in aanmerking om opgenomen te worden op lijst met beschermwaardige houtopstanden volgens criteria van die lijst.	Ja / nee
5.	
6. Is de boom / zijn de bomen anderzijds beschermwaardig?	Ja / nee
De boom is beschermwaardig als voldaan wordt aan criterium a of b en aan twee van de overige criteria c t/m P	
a. De boom(en) heeft een levensverwachting van meer dan 10 jaar	Ja / nee
b. De boom maakt deel uit van een groenstructuur, een beschermd dorpsgezicht of een monument (ook vervangende jonge bomen; voor de duurzame instandhouding van de monumentale structuur of monument)	Ja / nee
c. De boom is onvervangbaar voor het karakter van de omgeving, zonder de boom is de omgeving niet meer compleet: hierin spelen de begrippen "ensemble-waarde" en cultuurhistorische waarde mee	Ja / nee
d. De boom is Haarlems belang: typerend voor de Haarlemse situatie of zeldzaam in de Haarlemse situatie (zoals boslandschap, buitenplaatsen, weidelandschap e.d.: vaak gerelateerd aan landschapskenmerken)	Ja / nee
e. Verschijning is beeldbepalend: de boom is een blikvanger in de omgeving	Ja / nee
f. De boom maakt deel uit van de hoofd-bomenstructuur uit het vastgestelde bomenbeleid	Ja / nee
g. De boom is wetenschappelijk van grote waarde, doordat het een bijzondere zuivere vertegenwoordiger van één soort betreft (genenreservoir)	Ja / nee
h. De boom is dendrologisch van grote waarde, vanwege soort en variëteit in combinatie met leeftijd, grootte en zeldzaamheid	Ja / nee
i. De boom is cultuurhistorisch waardevol	Ja / nee
j. Onderdeel van de ontwerpen parkenaanleg	Ja / nee
k. Onderdeel van een zichtas	Ja / nee
l. Herdenkingsboom: geplant ter gelegenheid van een belangrijke gebeurtenis (bijvoorbeeld geboorte van prins of prinses, huwelijk, een jubileum); deze bomen zijn vaak ook geadopteerd, bijvoorbeeld door een school	Ja / nee
m. Markeringsboom: geplant ter markering, zoals grensboom in het agrarisch gebied, of bakenbomen langs de rivieren; heeft te maken met de nederzettingsgeschiedenis	Ja / nee
n. Kruis/kapelboom: geplant naast een kapel of kruisbeeld om de locatie te benadrukken	Ja / nee
o. Boom met een bijzondere snoeivorm, bijvoorbeeld kunstsnoeivorm of oude doorgegroeiide hakhoutstoven	Ja / nee
p. Bijzondere groeivorm als gevolg van natuurlijke oorzaken, bijvoorbeeld twee- of meerstammig	Ja / nee
q. de boom is van een grote waarde doordat het een bijzonder ras is, bijvoorbeeld de sterappel	Ja / nee
7. Natuurwaarde, voor zover waarneembaar (zie bij meerdere bomen de natuurtoets of ecoscan)	
a. Dendrologisch waardevol voor de beoordelaar	Ja / nee
b. Schuil- / broedplaats fauna	Ja / nee
c. Huisvesting beschermde flora	Ja / nee
d. Foerageergelegenheid fauna	Ja / nee
e. Anders, nl:	

f. Geringe ecologische waarde	Ja / nee
8. Stads-/dorpsschoon	
a. Beschermd stads-/dorpsgezicht	Ja / nee
b. Rijksmonument	Ja / nee
c. Gemeentelijk monument	Ja / nee
d. Bijzonder en zeldzaam (hoogte, dikte, leeftijd, vorm, soort)	Ja / nee
e. Deel van straat- / laan- / wijkbeeld	Ja / nee
f. Anders, nl:	
g. Geen bijdrage aan stads-/dorpsschoon	Ja / nee
9. Beeldbepalende waarde	
a. Onderdeel van de hoofdgroenstructuur	Ja / nee
b. Deel van straat-/laanbeeld	Ja / nee
c. Karakteristiek voor een wijk	Ja / nee
d. Karakteristiek voor een plek (ensemblewaarde)	Ja / nee
e. Geen beeldbepalende waarde	Ja / nee
10. Cultuurhistorisch waarde	
a. In monumentale structuur	Ja / nee
b. Onderdeel rijksmonument	Ja / nee
c. Opgenomen op Lijst beschermwaardige houtopstanden 2019	Ja / nee
d. Geen cultuurhistorische waarde	Ja / nee
11. Conditie	
Levensverwachting	Slecht / matig / redelijk/ goed
	< 5 jaar / 5-15 jaar / > 15 jaar

12. Stabiliteit

- a. Wortelstelsel
- b. Stam
- c. Kroon

Slecht / matig / redelijk/ goed
Slecht / matig / redelijk/ goed
Slecht / matig / redelijk/ goed

- d. Onlosmakelijk deel van het geheel

(bijv. een groep dicht op elkaar staande bomen met in elkaar verstrengelde kronen)

Ja / nee

13. Is eventueel overlast of gevaar genoemd onder A of B8 op een andere wijze tegen te gaan dan door kap

Specificatie

Ja / nee

14. Overige belangen

C. Herplant

1. Herplant volgens artikel 9.1 van de Bomenverordening 2008

Ja / nee

2. Mogelijkheid ter plaatse (zie punt C4)

Ja / nee

3. Omschrijving herplant (zie herplantplan)

- a. Soort en aantal
- b. Handelsmaat
- c. Locatie
- d. Aanplantdatum
- e. Datum en start nazorg
- f. Datum controle

4. Financiële herplantverplichting

Hoogte bedrag

Ja / nee

€

D. Eindafweging

Belang aanvrager

Belang boombehoud

Gering / matig / groot

Gering / matig / groot

E. Besluit

1. Verlenen, onder voorwaarden

Ja / nee

- a. Van volledige herplant (zie C1 t/m 3 en herplantplan)
- b. Van (gedeeltelijke) herplant en financiële compensatie (zie C4)
- c. Van volledige financiële compensatie (zie C4)
- d. Dat van de vergunning pas gebruik gemaakt mag worden na verlening van de vergunning genoemd bij punt A11
- e. Dat van de vergunning pas gebruik gemaakt mag worden na goedkeuring plan door B&W / de raad ²
- f. Van de vergunning binnen 1,5 jaar / 3 jaar ³ gebruik gemaakt moet worden
- g. Gedeeltelijk verlenen, namelijk

2. Weigeren omdat,

- a. De boom in goede staat verkeert
- b. De boom door (rigoureuze) snoei behouden kan blijven
- c. De boom straatbeeldbepalend is
- d. Anders, namelijk

² Doorhalen wat niet van toepassing is

³ Doorhalen wat niet van toepassing is

Bijlage 4, antwoord Bomenstichting, feitelijk niet gebruik na bezwaar.

In antwoord op jullie vraag, bericht ik jullie als volgt. Jullie zijn betrokken bij het opstellen van de nieuwe bomenverordening te Haarlem. Deze verordening bevatte de standaardvoorwaarde van niet-gebruik:

Artikel 7 Standaardvoorwaarde van niet-gebruik

1. Van een verleende vergunning mag geen gebruik worden gemaakt gedurende de termijn dat tegen het besluit tot de vergunningverlening bezwaar kan worden gemaakt, dan wel, indien tijdig een bezwaarschrift is ingediend, zolang geen beslissing op het bezwaarschrift is genomen

De juristen van de gemeente willen deze voorwaarde niet opnieuw opnemen in de verordening. Kunnen jullie mij nog berichten waarom zij dit niet meer willen? Hebben zij hier argumenten voor die voortvloeien uit de Wabo of de nieuwe Omgevingswet?

In het algemeen geldt dat artikel 6:16 Awb (Algemene wet bestuursrecht) een bestuursorgaan de mogelijkheid biedt om af te wijken van de hoofdregel dat bezwaar of beroep de werking van een besluit niet schorst. Van deze mogelijkheid heeft Haarlem dus gebruik gemaakt, maar daar willen de juristen nu van af.

Ik heb mr. Warendorf nog om advies verzocht. Hij schreef mij het volgende:

De Wabo heeft eigen regels voor inwerkingtreding van de omgevingsvergunningen; de inwerkingtreding is in deze wet volgens mij uitputtend geregeld en dat betekent dat het niet is toegestaan om te regelen dat de vergunning nog niet in werking treedt (door te bepalen dat hij nog niet gebruikt mag worden totdat etc.).

Bij de kapvergunningen mocht de gemeente de regels zelf bepalen. Ik heb in 2013 ook een noot geschreven waarin ik betoogde dat het in strijd is met de Wabo om een 'standaardvoorschrift van niet-gebruik' in de bomenverordening op te nemen. De Raad van State maakt zich daar echter niet druk over. Zie: ABRvS 30 juli 2014, <http://deeplink.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:RVS:2014:2833>.

Het college van B en W moet de standaardvoorwaarde in de vergunning opnemen als dit in de verordening staat. Het zou kunnen dat dit te maken heeft met de leer dat een college van B en W een voorschrift in een verordening niet buiten toepassing mag laten; alleen de rechter kan een voorschrift onverbindend verklaren. Dus als de gemeenteraad nu nog het 'standaardvoorschrift van niet-gebruik' in de bomenverordening of APV wil opnemen, kan dat gewoon, alleen wordt het risico gelopen dat het door de rechter in een individuele zaak onverbindend wordt verklaard, bijvoorbeeld op verzoek van de vergunninghouder.

Ik heb nog een verordening van na invoering Wabo gevonden die de voorwaarde gebruikt: APV Steenwijkerland 2016. Zij gebruiken de voorwaarde omdat niets zo onomkeerbaar is als de kap van een boom. Goed argument lijkt mij.

Hebben jullie hier iets aan?

Hartelijke groet,
Ines Verbeek

10. Bijlage 1, juridische onderbouwing

11. ECLI:NL:RVS:2012:BX3304

Uitspraak 201200507/1/A2

<https://www.raadvanstate.nl/@86008/201200507-1-a2/>

Omvang

- Straat boomarm
- Bomen vallen, vanaf meerdere plekken goed zichtbaar
- Goede groeiplaats. Potentie om verder uit te groeien bijzondere status.
- College mag eigen criteria aanleggen voor beeldbepalend.
- Kandelaberen is geen beletsel om boom beeldbepalend te noemen. Termijn 10 jaar.
- Minder ondergroei door schaduw is minder belangrijk dan beeldbepalend.
-

De rechtbank heeft op goede gronden geoordeeld dat het college zijn oordeel dat sprake is van een beeldbepalende boom mocht baseren op het rapport van Cobra boomadviseurs van 8 februari 2011 en het nader advies van Boomtotaalzorg van 6 april 2011. In het eerstgenoemde rapport is, voor zover hier van belang, het volgende vermeld: "Wij stellen vast dat de bomen niet aan de beoordelingscriteria van de Bomenstichting voldoen. Aan de bomen kan op grond van deze criteria geen monumentale status worden toegekend. Doordat de straat relatief boomarm (lees: is) en de bomen een bepaalde omvang hebben bereikt zijn de bomen wel beeldbepalend te noemen. De bomen vallen op doordat zij vanuit meerdere punten in de straat duidelijk zichtbaar zijn. Omdat de bomen op een geschikte groeiplaats staan, hebben zij de potentie om uit te groeien tot bomen met een bijzondere status."

http://schreuder-adviseurs.com/documenten/Wanneer_is_een_boom_beeldbepalend.htm

Uit de jurisprudentie blijkt dat de beoordeling voor het al dan niet verlenen van een kapvergunning met name moet gebeuren aan de hand van de gezondheidstoestand van de boom (het gezond zijn van een boom is geen aanvaarde weigeringsgrond), de (potentiele) hinder en schade aan een woning als gevolg van wortelgroei of vallende takken, vermindering van lichttoetreding, de waarde van een boom voor landschap, natuur, dorp of stad (bijvoorbeeld vastgelegd in een bestemmingsplan), en een eventueel reeds verleende bouwvergunning of aanlegvergunning.

ECLI:NL:RBZUT:2006:AZ3788

Bomen stonden op lijst beeldbepalen, zijn daar af gehaald. Beoordeling volgens standaard criteria. Algemeen maatschappelijk belang bouwproject hoger dan beeldbepalen.

Onder deze omstandigheden heeft verweerder naar het oordeel van de rechtbank het met de verwezenlijking van het bouwplan gemoeide maatschappelijke belang zwaarder kunnen laten wegen dan de **beeldbepalende** waarde van de beuken.

ECLI:NL:RBMNE:2017:5930

Gevaar beuken niet aangetoond, ondanks lage levensverwachting.

De rechtbank volgt eisers ook niet in hun betoog dat het behouden van de twee beuken een (direct) gevaar voor hun woonomgeving oplevert. Het door eisers in bezwaar overgelegde rapport van Hoveniersbedrijf [hoveniersbedrijf] zegt alleen iets over de verwachte levensduur van de beuken, die wordt geschat op drie tot vijf jaar, maar uit dit rapport blijkt op geen enkele wijze dat deze twee beuken een direct gevaar opleveren of om een andere reden nu niet kunnen worden behouden. Eisers hebben ter onderbouwing van hun stelling geen andere bewijsstukken overgelegd waaruit enig gevaar blijkt, zodat de rechtbank geen grond ziet op basis waarvan zij tot de conclusie moet komen dat verweerder de omgevingsvergunning niet heeft kunnen weigeren. Zoals verweerder ter zitting heeft toegelicht, is zij inmiddels gestart met een handhavingstraject om de grond waar die meer dan 30 centimeter is opgehoogd in strijd met de verleende aanlegvergunning van 21 december 2012 te verlagen. De rechtbank leidt hieruit af dat het niet is uitgesloten dat de beuken hierdoor een langere levensduur krijgen dan de door [hoveniersbedrijf] geschatte levensverwachting.

ECLI:NL:RBAMS:2009:BK2765

De rechtbank vernietigt het besluit van het dagelijks bestuur van het stadsdeel De Baarsjes om kapvergunning te verlenen voor 13 monumentale **beeldbepalende** iepen die staan vermeld op de lijst met bijzonder beschermwaardige houtopstand. Verweerder heeft onvoldoende gemotiveerd dat sprake is van een zwaarwegend publiek belang. Niet gebleken is dat de herprofilering van de Admiraal de Ruijterweg uit oogpunt van verkeersveiligheid noodzakelijk is en dat de worteldruk van de bomen leidt tot een gevaarlijke situatie.

ECLI:NL:RBAMS:2006:AZ2456

Bwoners beweren veel maar hebben geen eigen onderzoek. Bomen in matige conditie. Bewoners noemen bedrijf dat grond kan verbeteren maar niet ter plaatse gekeken of het in deze situatie ook kan en werkt.

Kap van **beeldbepalende** bomen (Amstelveld) kan doorgang vinden.

Stadsdeel Amsterdam-Centrum heeft een kapvergunning verleend om de gevolgen van wortelopdruk te reduceren. Omwonenden zijn hiertegen opgekomen. De te kappen bomen dragen onbetwist bij aan het Amsterdams stadsschoon (Amstelveld). De rechter is zeer terughoudend bij de beoordeling van het

politieke voortraject. Naar voorlopig oordeel van de rechter kan niet gezegd worden dat verweerder na afweging van de betrokken belangen in redelijkheid niet tot verlening van de vergunning kon overgaan.

ECLI:NL:RVS:2020:609

Bij besluit van 24 oktober 2017 heeft het college van burgemeester en wethouders van Westerkwartier [appellant] verboden om zeven eiken te kappen. [appellant] heeft op 12 september 2017 een melding bij de voormalige gemeente Zuidhorn gedaan voor de kap van vijf à zeven eiken en een berk. Volgens het "formulier melding kap" ondervindt [appellant] veel overlast van vallende eikels en takken op het platte dak van de woning, waardoor hij regelmatig 's nachts wakker wordt van het lawaai. Ook ondervindt hij veel overlast van bladval op het dak en rondom de woning.

iv. **Beeldbepalende** waarde van de eiken

8. [appellant] voert verder aan dat de rechtbank ten onrechte het standpunt van het college heeft gevolgd dat de bomen en zelfs de enkele eik die hij wenst te kappen, **beeldbepalend** zijn. Het college heeft het Groenbeleid niet aan de besluitvorming ten grondslag gelegd. Overigens valt daaruit volgens [appellant] niet af te leiden op grond van welke criteria een boom **beeldbepalend** is. Het college heeft niet gemotiveerd waarom het kappen van één enkele eik van invloed is op het beeld. Deze eik staat aan het einde of het begin van een rij van eiken. Na het kappen van deze eik is die rij er nog steeds, aldus [appellant]. [appellant] heeft ter verduidelijking van zijn standpunt foto's en een situatieschets overgelegd.

8.1. Het college heeft in het besluit op bezwaar van 13 november 2018 over de **beeldbepalende** waarde van de eiken enkel overwogen dat deze gezond zijn en **beeldbepalend** in de wijk waar relatief veel eiken staan. Verder heeft het college gesteld dat de omstandigheden dat de eiken overlast veroorzaken en dat ze zijn bouw mogelijkheden beperken geen redenen zijn om [appellant] toestemming te verlenen voor het vellen van de eiken. Dat het [appellant], zoals ook uit de aangevallen uitspraak blijkt, inmiddels nog maar om één eik gaat, leidt volgens het college niet tot een ander besluit. Met deze motivering heeft het college, zoals [appellant] terecht betoogt, niet inzichtelijk gemaakt waarom de houtopstand en in het bijzonder de enkele eik die [appellant] wenst te vellen **beeldbepalend** is. Het heeft evenmin inzichtelijk gemaakt hoe de weging van het belang van de **beeldbepalende** waarde van deze eik ten opzichte van het belang van [appellant] heeft plaatsgevonden. Daarmee komt het besluit op

ECLI:NL:RVS:2005:AU6665

Niet zichtbaar van af openbare weg toch beeldbepalend.

2.4.1. Het college hanteert bij de verlening en weigering van rooivergunningen een bestendige bestuurspraktijk die is gericht op het behoud van **beeldbepalende** bomen en op het handhaven van het diverse bomenbestand in de gehele gemeente Hilversum. In de gemeentelijke folder "Zorg voor bomen", is een aantal criteria opgenomen waaraan de aanvragen voor rooivergunningen worden getoetst. Hierin is onder meer vermeld dat een boom of houtopstand ten gevolge van leeftijd en/of verschijningsvorm medebepalend en onvervangbaar kan zijn voor het karakter van de omgeving.

Het college heeft zich in het besluit van 25 juni 2003 op het standpunt gesteld dat de kastanjeboom die [wederpartij A] wil rooien gezien de soort, omvang, vorm en vitaliteit waardevol en beeldbepalend is en dat de boom daarmee een bijdrage levert aan het dorps/stadsschoon van de gemeente Hilversum. Daarbij heeft het college betrokken dat de boom weliswaar niet geheel zichtbaar is vanaf de openbare weg, maar wel beeldbepalend is voor de omgeving van de achtertuinten. Anders dan de rechtbank heeft overwogen, heeft het college, mede gelet op de criteria met betrekking tot leeftijd en verschijningsvorm die zijn vermeld in de folder "Zorg voor bomen", aan zijn standpunt dat de desbetreffende boom beeldbepalend is ten grondslag kunnen leggen dat sprake is van een grote oude vitale kastanjeboom. De omstandigheid dat het een solitaire boom betreft die geen deel uitmaakt van een samenhangend geheel, is voor de vraag naar de beeldbepalendheid niet doorslaggevend. Weliswaar kan niet worden staande gehouden dat de zichtbaarheid van de boom vanaf de openbare weg niet relevant is voor de vraag of deze beeldbepalend is, maar de omstandigheid dat een boom niet of nauwelijks zichtbaar is vanaf de openbare weg, betekent niet dat de boom niet beeldbepalend kan zijn voor de omgeving. Het college heeft zich dan ook, anders dan de rechtbank heeft overwogen, in redelijkheid op het standpunt kunnen stellen dat de kastanjeboom beeldbepalend is voor zijn omgeving en als zodanig bijdraagt aan het stadsschoon van de gemeente Hilversum, en het belang van het behoud ervan op die gronden mogen afwegen tegen de belangen van [wederpartij A] e.a..

Gemeente krijgt ongelijk. Boom is wel beeldbepalend maar gemeente heeft de overlast niet betrokken bij besluit.

Besluit is dus onvoldoende gemotiveerd is en derhalve in strijd met het bepaalde in artikel 7:12, eerste lid, van de Awb.

2.5. Het belang dat [wederpartij A] e.a. hebben bij het rooien van de kastanjeboom, is onder meer gelegen in de overlast die zij van de boom ondervinden. Niet in geschil is dat de boom een kroonprojectie van 13 meter heeft en achter in een tuin met een breedte van circa 5 meter en een lengte van circa 16 meter staat. De boom beïnvloedt door zijn situering en grootte niet alleen de gebruiksmogelijkheden van de tuin van [wederpartij A], maar ook die van een aantal van zijn naaste burens. De overlast die [wederpartij A] e.a. stellen te ondervinden bestaat niet alleen uit schaduw, vallende bladeren en vruchten, maar voornamelijk ook uit ziektekiemen bevattende uitwerpselen van vogels die zich in en nabij de boom ophouden, waardoor het vrijwel onmogelijk is kinderen in de tuin te laten spelen en in dat deel van de tuinen nabij of onder de boom te zitten of tuinmeubilair te plaatsen. De boom betekent dan ook, mede gelet op zijn grootte, een forse inbreuk op het genot van de tuinen van [wederpartij A] e.a.. Het college heeft bij de beslissing op bezwaar deze door [wederpartij A] e.a. gestelde overlast niet betrokken bij de afweging van de belangen en is slechts ingegaan op schade in de vorm van ontvruchting van de erfafscheiding en aantasting van metselwerk die [wederpartij A] e.a. zouden ondervinden van de boom. Het college heeft de belangenafweging dan ook onvoldoende gemotiveerd. In dat verband is mede van belang dat de kastanjeboom weliswaar als **beeldbepalend** kan worden aangemerkt, maar vanaf de openbare weg niet zichtbaar is en voorts dat het college bij besluit van 5 maart 2003 een rooivergunning onder oplegging van een herplantplicht heeft verleend voor het rooien van een boom die door het college evenzeer **beeldbepalend** werd geacht voor de achtertuinen en nauwelijks zichtbaar was vanaf de openbare weg, maar te groot werd bevonden voor een tuin met een breedte van 7 meter, hoewel de boom een kleinere kroonprojectie had dan de onderhavige kastanjeboom. Het college zal deze omstandigheden bij de belangenafweging dienen te betrekken.

2.6. Gelet hierop is de rechtbank terecht, zij het niet op juiste gronden, tot het oordeel gekomen dat het besluit van 3 februari 2004 onvoldoende gemotiveerd is en derhalve in strijd met het bepaalde in artikel 7:12, eerste lid, van de Awb.

[ECLI:NL:RBAMS:2008:BF0939](#)

Kapvergunning Italiaanse populier. Verweerder heeft in het bestreden besluit niet overwogen of het kappen van de boom een aantasting vormt van de waarden van stadsschoon. Voorts is in het bestreden besluit niet vermeld welk belang bestaat bij verlening van de vergunning.

De rechtbank is daarom van oordeel dat verweerder onvoldoende onderzoek heeft gedaan naar de af te wegen belangen en het besluit onvoldoende heeft gemotiveerd.

Dat geen objectieve criteria voor het **beeldbepalend** karakter van bomen zijn vastgelegd in een beleidsdocument, kan verweerder niet zonder meer ontslaan van zijn verplichting om te onderzoeken of sprake is van een weigeringsgrond.

ECLI:NL:RVS:2005:AU4165

Geen kapvergunning voor beeldbepalende boom deels zichtbaar vanaf de openbare weg.

Het college heeft zich in de beslissing op bezwaar op het standpunt gesteld dat, nu de den die [wederpartij] wil rooien **beeldbepalend** is, een bijdrage levert aan het dorps-/stadsschoon en een goede toekomstverwachting heeft, het belang van de handhaving van de den zwaarder dient te wegen dat het belang dat [wederpartij] heeft bij het rooien ervan. Het college heeft zich hierbij gebaseerd op een beoordeling ter plaatse van een medewerker van de Productgroep Architectenbureau Groen die de aanvraag heeft getoetst aan een aantal vaste criteria, neergelegd in de gemeentelijke folder "Zorg voor bomen". Anders dan de rechtbank heeft overwogen volgt uit deze folder niet dat bomen slechts **beeldbepalend** kunnen zijn indien zij vanaf de openbare weg zichtbaar zijn. Het college heeft, gelet op de wijze waarop dit aspect in de folder is beschreven, terecht aangevoerd dat de door de rechtbank aangehaalde passage niet meer dan een voorbeeld is van een veel voorkomende situatie en een situatie als de onderhavige waarin de den slechts gedeeltelijk zichtbaar is vanaf de openbare weg, niet uitsluit. Voorzover [wederpartij] betoogt dat de den niet **beeldbepalend** is en geen invloed heeft op het ruimtelijk beleid van de straat, heeft hij dit onvoldoende, bijvoorbeeld met een rapport van een deskundige, onderbouwd.

ECLI:NL:RBMAA:2005:AU1335

Linde in voortuin. Leidingen kunne beschadigd raken. Rechter vindt dat waarschijnlijk.

De stelling van de adviescommissie, die verweerder bij het bestreden besluit tot de zijne heeft gemaakt, dat de nutsbedrijven bij de verwezenlijking van de nieuwbouwplannen eind jaren zeventig/ begin jaren tachtig beslist een afweging zullen hebben gemaakt omtrent de mogelijke door wortelgroei veroorzaakte schade, is in wezen niet meer dan een veronderstelling. Tegenover de inhoud van de brieven van Essent en WML kan daaraan dan ook geen doorslaggevende betekenis toekomen. Dergelijke betekenis komt naar het oordeel van de rechtbank evenmin toe aan de in het verweerschrift betrokken stelling dat destijds rekening is gehouden met de lindeboom door ondergrondse kabels en leidingen langs de toen al volwassen boom te leggen. Die stelling namelijk gaat kennelijk ervan uit dat wortels van volwassen bomen niet meer groeien. De ter zitting getoonde foto's waarop is te zien dat de opsluitbandjes in eisers voortuin omhoog zijn gedrukt, alsmede de niet weersproken stelling dat wortels het tuinhek omver hebben gedrukt, doen het tegendeel veeleer aannemelijk zijn.

Met de enkele verwijzing door verweerder in het bestreden besluit naar het advies van de adviescommissie, waarin de commissie volstaat met de opmerking dat stroomkabels flexibel zijn en gas- en waterleidingen hogedrukleidingen die niet in elkaar gedrukt kunnen worden, acht de rechtbank eisers reële vrees voor schade door verweerder onvoldoende weerlegd.

2.5. Appellanten betogen voorts dat de rechtbank ten onrechte tot het oordeel is gekomen dat het college in het besluit van 26 september 2006 afdoende heeft gemotiveerd dat zij de kapvergunning niet kon weigeren. Daartoe heeft de rechtbank overwogen dat de weigeringsgrond van artikel 4.5.3.a,

aanhef en onder d, van de APV zich hier niet voordoet omdat de bomen niet staan vermeld op de door de gemeenteraad op 8 juli 2003 vastgestelde lijst van monumentale en beeldbepalende bomen en of boomgroepen (hierna: de lijst).

2.5.1. Dit betoog slaagt. Het college heeft op 8 juli 2003 de nota Kapbeleid gemeente Waalre vastgesteld. Als bijlage bij deze nota is een lijst van gemeentelijke monumentale bomen gevoegd. Bomen die door hun leeftijd (ouder dan 50 jaar) of soort van een dusdanige waarde zijn dat extra bescherming hiervan is gewenst worden op deze lijst geplaatst. Uit de nota blijkt dat deze lijst begin jaren tachtig is opgesteld en sindsdien, naar ter zitting is bevestigd, niet meer is geactualiseerd. Daargelaten dat de lijst is verouderd en de bomen reeds om die reden niet op deze lijst kunnen voorkomen, betekent het feit dat de bomen geen monumentale waarden vertegenwoordigen niet tevens dat de bomen geen beeldbepalende waarden kunnen vertegenwoordigen als bedoeld in de APV. De rechtbank is derhalve ten onrechte uitsluitend op grond van deze lijst welke derhalve niet ziet op beeldbepalende bomen, tot het oordeel gekomen dat de weigeringsgrond van artikel 4.5.3.a aanhef en onder d, van de APV niet van toepassing is en dat het college derhalve niet bevoegd was de kapvergunning te weigeren

ECLI:NL:RVS:2007:BA8125

Gemeente heeft straat om mening gevraagd maar de beeldbepalendheid vergeten te beoordelen.

Aan het besluit van 26 september 2006 heeft het college - kort gezegd - ten grondslag gelegd dat de bomen in de Alexanderstraat niet op de lijst voorkomen maar wel beeldbepalend zijn voor de straat. Gelet op de beeldbepalende waarde van deze bomen had het college de kapvergunning kunnen weigeren maar is daartoe niet overgegaan omdat een absolute meerderheid van de bewoners voor het kappen van de bomen is en het beeld na verloop van tijd weer zal worden hersteld door de herplant van (grotere) bomen.

De Voorzitter is van oordeel dat het college hiermee onvoldoende heeft gemotiveerd dat het belang bij het kappen van de bomen doorslaggevend is. De door het college af te wegen belangen bestaan immers daaruit dat zij het belang van het behoud van de bomen, waarbij de mate van beeldbepalendheid inzichtelijk wordt gemaakt, dient af te wegen tegen het belang bij het kappen van de bomen ten behoeve van de herinrichting en de vervanging van de riolering in het gebied Aalst Zuidoost, waarbinnen de Alexanderstraat ligt. Een dergelijke belangafweging ontbreekt in het besluit van 26 september 2006.